

Опитът на Норвегия в устойчивото развитие

Добра практика на норвежката индустрия

СТРАТЕГИЯ ЗА ПЛАСТМАСИТЕ

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

Обновена стратегия за пластмасите

- 🌐 **Визия:** По-устойчива верига на стойността на пластмасите в глобален, регионален и национален мащаб.
  - ✓ глобално – ново правно обвързващо глобално споразумение за замърсяването с пластмаса
  - ✓ регионално – ЕС да създаде по-силна продуктова рамка
  - ✓ национално – устойчиви пластмасови продукти, устойчиво потребление, намаляване на количеството пластмасови отпадъци, които не могат да бъдат повторно използвани и рециклирани, предотвратяване на образуването на пластмасови отпадъци
- 🌐 **Пластмаси в Норвегия:**
  - ✓ малка и специализирана индустрия, произвеждаща пластмасови суровини и пластмасови продукти 200 предприятия;
  - ✓ пластмасови тръби, опаковки, мебели, строителни материали, автомобилни части и оборудване за индустрията на аквакултурите;
  - ✓ Не се събират статистически данни за годишната употреба на пластмаса;
  - ✓ общият обем пластмаси, които вече се използват - 3,1 милиона тона - строителни продукти, в превозни средства и други продукти;
  - ✓ 540 000 тона пластмасови отпадъци годишно, предимно опаковки.

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

По-кръгова пластмасова икономика в Европа – План за действие и SUPd

- ❖ Директивата на ЕС за намаляване на въздействието на някои пластмасови продукти върху околната среда се основава на
  - ✓ съображения за ефективност на ресурсите,
  - ✓ предотвратяване на морските отпадъци и
  - ✓ необходимостта от промени в моделите на потребление.
- ❖ нови изисквания по отношение на съдържанието на вторични суровини в продуктите
- ❖ мерки за намаляване на отпадъците в области като опаковки
- ❖ ограничения за умишлено добавени микропластмаси към продуктите;
- ❖ продуктите да бъдат дълготрайни и ремонтируеми, многократно използвани, да могат да се сортират и рециклират (екодизайн), както и да се увеличи делът на рециклираните материали в продуктите

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

- ❖ По-устойчиви продукти и вериги за стойност в световен и национален мащаб;
- ❖ Консумация на пластмаси и състав на пластмасите в продуктите;
- ❖ Значение на екологичния дизайн за пластмаси в продукти от много материали:
  - ✓ рециклирането на пластмаси не се превръща в източник на разпространение на опасни вещества;
  - ✓ проектиране на продукти, които намаляват потреблението на ресурси и са проектирани да бъдат рециклирани от самото начало
- ❖ Цикли на нетоксичен материал - Добавките в пластмасата - стабилизатори, омекотители, пластификатори, забавители на горенето и багрила, могат да имат опасни свойства и да причинят вреда на човешкото здраве и околната среда.
- ❖ Химическият състав на пластмасата определя възможността за рециклиране, както защото е важно да се предотврати попадането на опасни вещества в нови продукти, така и за да се гарантира, че рециклираната пластмаса не съдържа вещества, които биха могли да бъдат пречка за рециклирането
- ❖ Пластмаси на био основа, биоразградими пластмаси

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

Стратегия за пластмасите - Норвегия

- ❖ Опаковки и пластмасови изделия за еднократна употреба;
  - ✓ Пластмасови опаковки - рентабилно рециклиране или повторна употреба до 2030 ;
  - ✓ Опаковките за хранителни продукти - рециклирането или повторната употреба
- ❖ 2019 г. отпадъците от опаковки в Норвегия възлизат на около 165 кг на жител
- ❖ годишното количество отпадъци от пластмасови опаковки съответства на количеството нови пластмасови опаковки, пуснати на пазара през същата година
- ❖ Преразгледано законодателство за опаковките през 2018 г. И следва политиката на ЕС
- ❖ Цели от 2021 г.- 50 % от опаковките да бъдат рециклирани до 2025 г. и 55 % до 2030 г
- ❖ Норвежката агенция по околна среда започна да създава регистър на опаковките
- ❖ Пластмасови продукти за еднократна употреба - около 525 милиона сламки, 455 милиона броя прибори за еднократна употреба, 600 милиона мокри кърпички и над 105 милиона чаши за пиене, включително капаци
  - ✓ примери за алтернативи на продуктите за еднократна употреба – споразумения клиентите да носят свои собствени чаши за кафе за многократна употреба в кафенета и бензиностанции и столове с перални, предоставящи прибори за многократна употреба

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

 Ситуации, в които пластмасовите продукти за еднократна употреба (ППЕУ) са най-добрият вариант:

- ✓ медицинско лечение, кърмене и контрол на инфекциите,
- ✓ когато не съществуват заместители, които да са подходящи и да имат по-малко въздействие върху околната среда от пластмасите;
- ✓ екологосъобразно управление на отпадъците. Артикулите за еднократна употреба, направени от други материали, също представляват рискове за околната среда и има нужда от оценки на пълния жизнен цикъл на различните продукти, за да се гарантира, че няма да заменим един екологичен проблем с друг

 Цел: да се увеличи използването на рециклирана пластмаса в новите продукти и да се осигури по-добро управление на отпадъците от такива продукти

 Забрана за ППЕУ - пластмасови сламки и пластмасови прибори за еднократна употреба

- ✓ Забраната обхваща продукти, при които алтернативи за многократна употреба или артикули за еднократна употреба са направени от материали, различни от пластмаса, с по-ниско въздействие върху околната среда

 Етикетиране – цигари, носни кърпи за да не попадат в природата

 Частният сектор разработи **доброволни мерки** за намаляване на потреблението и въздействието върху околната среда на ППЕУ и предложи **възможно споразумение** относно пластмасовите продукти

❖ Специфична информация относно **бутилките за напитки**

❖ Изисквания за:

- ✓ разделно събиране,
- ✓ дизайн на материалите (ниво на съдържание на рециклирани пластмаси и капачките и капаците остават прикрепени към контейнерите по време на етапа на предвидената употреба на продуктите),
- ✓ разширяване на разширената отговорност на производителя и усилия за повишаване на осъзнаването.
- ✓ Схеми за връщане на бутилки и опаковки за напитки - добри резултати.
- ✓ 91% от пластмасовите бутилки, пуснати на пазара от членовете на Infnitum през 2020 г., са рециклирани чрез системата за връщане - DRS.
- ✓ екологичен данък според количеството върнати бутилки и кутии, който се отменя напълно при достигане на процент на връщане от 95%.

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

❖ Специфична информация относно **найлоновите торбички**

- ✓ 781 милиона найлонови торбички за носене, което съответства на около 145 торбички на жител
- ✓ Задълженията по директивата - начислява такса за 80-90 % от пластмасовите торбички в Норвегия чрез схема, управлявана от Норвежкия фонд за околна среда на търговците на дребно – предложение на индустрията
- ✓ Таксата е за екологични мерки за намаляване на пластмасовите отпадъци, увеличаване на рециклирането на пластмаса и намаляване на потреблението на пластмасови торбички.
- ✓ 2020 г. разпределени 105 милиона крони за 123 проекта с цел намаляване на екологичните проблеми, причинени от пластмасите.
- ✓ Разпоредбите за найлоновите торбички също включват задължение за докладване – от ООП

Стратегия за пластмасите - Норвегия

Важни вериги на стойността, които включват пластмаси:

- ✓ Пластмаси в сградите - 20% от потреблението на пластмаса в Европа и 32% в Норвегия
- ✓ Част от този тип продукти трудно се рециклират
- ✓ Пластмаси в електрониката

Проект „Кръгова икономика без токсични вещества за пластмаси в електрически и електронни стоки“

- ✓ Как дизайнът на електрически и електронни стоки може да бъде подобрен?
- ✓ Възможностите в съществуващите и бъдещи разпоредби и мерки за насърчаване на потребителите и доставчиците да избират нетоксични пластмасови продукти.

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

Пластмаси в текстила

- ✓ насърчаване на по-високи нива на повторна употреба и рециклиране
- ✓ нови разпоредби за намаляване на отделянето на микропластмаса от перални машини
- ✓ разделно събиране на текстил до 2025 г.
- ✓ заводи за сортиране на текстил
- ✓ разработване на технология, която може да рециклира различни текстилни влакна

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

Стратегия за пластмасите - Норвегия

- ❖ Експандиран полистирол - каси за риба, контейнери за храна, флотационни компоненти и строителни материали
- ❖ Норвежка агенция по околна среда
  - ✓ подобряване на насоките на общините по отношение на изхвърлянето на отпадъци, включително мерки за справяне с EPS
  - ✓ очертаване на източниците на такива отпадъци
- ❖ РОП - преглед и по-нататъшно развитие на схемите като инструмент в Норвегия.
- ❖ Необходимост от по-силна рамка на продуктовата политика в норвежкото законодателство - преразглеждане на действащото норвежко законодателство, за да осигури правна основа за изискванията към продуктите през целия им жизнен цикъл

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

Устойчиво потребление на пластмаса

- ✓ по-устойчиви продукти и замяната на първичната суровина с рециклиран материал
- ✓ промени в моделите на потребление на пластмаса и засилване на пазарното търсене на по-устойчиви продукти и рециклирани материали, които да се използват в нови продукти
  - търговците на едро и дребно – ангажимент за предоставяне на по-устойчиви продуктови гами, за предаване на информация за околната среда на клиентите и за разработване на устойчиви бизнес модели
  - индустрията включват съображения за кръгова икономика в своите колективни договори и поемат отговорност за промените в практиките на потребление на работното място

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

Въпроси и отговори

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

Илиана Павлова

Директор „Индустрия и околна среда“
в Българската стопанска камара

iliana@bia-bg.com

Целият доклад вижте на адрес: <https://sdsd.bia-bg.com/2023/10/27/plastics/>

Проект „Социален диалог за устойчиво развитие и достоен труд - SDSD“

Innovation
Norway

Проектът е подпомогнат чрез Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (Innovation Norway)

